

Länsstyrelsen
Västernorrlands län
Naturvårdsenheten
1:e byråinsp P Simonsson

KOPIA

BESLUT

1 (5) JL

1986-04-25

11.1211-565-86

83-07

Rek + mb

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET PRÄSTFLON I HELGUMS SOCKEN, SOLLEFTEA KOMMUN

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Prästflons naturreservat
Kommun	Sollefteå
Socken	Helgum
Läge	Ca 4 km NV Runeåberg
Topografiska kartan	19 G Krångede SO
Ekonomiska kartan	19 G 3 g (196 36) 19 G 3 h (196 37) 19 G 2 g (196 26) 19 G 2 h (196 27)
Fastigheter	Runeåberg 1:40, 1:33, 1:15 och 1:17
Areal	Totalt 70 ha; myr 57 ha, skogsmark 13 ha
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län
Objekt nr	2202045

Beskrivning av området

Prästflon är ett rikkärr där öppna fastmattesamhällen dominerar. I sydöstra hörnet finns även ett större parti med mjukmatte- och lösbottenvegetation.

Myren är mycket artrik med ett stort antal exklusiva rikkärrsarter som tagelstarr, sumpnycklar, blodnycklar och tvåblad. Karaktärsart framför andra är myrbräckan som under blomningen i början av augusti gör att hela myren lyser i gult. I botten-skiktet finns ett stort antal krävande brunmossor.

På myren finns flera olika kalkkällor och runt dessa förekommer en speciell källvegetation med bl a källdunört och källört.

Prästflon har tidigare varit en god slåttermyr och speciellt i östra delen vandrar viden och björk ut i tidigare öppna ytor.

Vattnet på myren är basiskt med ett pH-värde på 7,2 - 7,3.

66 HA

1986-04-25

11.1211-565-86
83-07

Troligen underlagras myren av kalkbleke vilket förklarar vattnets höga pH-värde och den därmed utvecklade rikkärrsvegetationen. Kalkbleken torde ha fällits ut under slutet av istiden då stora mängder kalkhaltigt vatten transporterades hit från det jämtländska kambrosilurområdet.

Öster om Prästflon finns inom reservatet en drygt 10 ha stor gransumpskog. Denna är 80-100 år och av högörsttyp. I sumpskogen finns flera mycket sällsynta och hotade sumpskogsväxter som inte överlever kalavverkning. Bland dessa arter kan nämnas finbräken, lappranunkel, spådstarr och storgröe.

Ärendets beredning

Prästflon uppmärksammades av länsstyrelsen vid en våtmarksinventering 1978.

En detaljinventering av myren utfördes 1980 och finns redovisad i länsstyrelsens rapport "Prästflon - en botanisk inventering" 1982:6.

Länsstyrelsen har med stöd av 29 § naturvårdsförordningen träffat uppgörelse med SCA om intrångsersättning då reservatsföreskrifterna innebär ett avsevärt försvårande av pågående markanvändning avseende sumpskogen öster om Prästflon.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD

Området är botaniskt intressant genom den artrika rikkärr- och sumpskogsvvegetationen som hyser flera sällsynta och hotade myr- och sumpskogsarter. Myrvegetationen är känslig för dikning och igenväxning och sumpskogsvvegetationen för dikning och kalavverkning. Reservatet är även av betydelse för ekologisk forskning. För närvarande bedrivs artekologisk forskning om myrbräckan ute på myren och växtsociologisk forskning i sumpskogen.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med streckad linje på bifogade karta (bilaga 1), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara den artrika myr- och sumpskogsvvegetationen.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) vilka anges nedan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

1986-04-25

11.1211-565-86
83-07

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anordna upplag eller utföra utfyllnader
3. dra fram permanent mark- eller luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
5. dika eller dämna
6. avverka, röja eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet. Förbudet gäller ej den 10 meter breda fastmarkszonen mot norr och sydväst på fastigheten Runeåberg 1:40 och mot sydväst på fastigheterna Runeåberg 1:33 och 1:15. Här gäller särskild hänsyn enligt 21 § skogsvårdslagen.
7. markbereda eller plantera
8. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen
9. utan länsstyrelsens tillstånd framföra motordrivet fordon

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som är angivna i fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. utmärkning av och upplysning om reservatet
2. röjningar på myrmark

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra åverkan på mark och växtlighet t ex genom att bryta kvist, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att gräva upp eller plocka örter, gräs, mossor eller lavar
2. medvetet störa djurlivet
3. framföra motordrivet fordon

1986-04-25

11.1211-565-86
83-07

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m m

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m m som framgår av bifogade skötselplan (bilaga 2). Inom ramen för denna kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltare skall vara skogsvårdsstyrelsen i Väster-norrlands län som fortlöpande skall samråda med länsstyrelsen vid förvaltningen. Förvaltningen bekostas av staten.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag denna författning har kommit ut från trycket i länets författningssamling. Se vidare bifogade upplysningsblankett.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Bertil Löfberg jämte ledamöterna Stig Andersson, Bengt Ericson, Vidar Fahlén, Sigge Godin, Kurt Jansson, Ingemar Jonsson, Ivar Nordlander, Lage Nyhlén, Harald Olsson, Stig Olsson, Tage Rödén och Sten-Olof Öberg.

I beslutet deltog även länsråd Nils Sjölin, länsarkitekt Örjan Mohlund, förste länsassessor Håkan Englund, länsantikvarie Bengt Häger och förste byråinspektör Per Simonsson, föredragande.

Bertil Löfberg

Per Simonsson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Upplysningsblankett

BESLUT

5

1986-04-25

11.1211-565-86
83-07

Enligt sändlista

Gunnar Nordling, Stensjö, P1 818, 880 41 EDSELE
Anna-Lisa Nordling, Stensjö, P1 818, 880 41 EDSELE
Gudrun Nordling, Stensjö, P1 818, 880 41 EDSELE
Karl-Gustav Nordling, Banergatan 5, 861 00 TIMRA
Svenska Cellulosa AB, Skeppareplatsen 1, 851 88 SUNDSVALL

Kopia till

Statens naturvårdsverk, Box 1302, 171 25 SOLNA
Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM
Vägförvaltningen i Västernorrlands län, Box 186,
871 01 HÄRNÖSAND
Lantbruksnämnden, Box 1025, 871 01 HÄRNÖSAND
Fastighetsbildningsmyndigheten i Sollefteå, Storgatan 99,
881 00 SOLLEFTEÅ
Skogsvårdsstyrelsen, Box 3157, 881 03 SOLLEFTEÅ
Skogsvårdsstyrelsen, Långsele distriktskontor, Box 265,
881 01 SOLLEFTEÅ
Byggnadsnämnden i Sollefteå kommun, Box 1005,
881 01 SOLLEFTEÅ
Fritidsnämnden i Sollefteå kommun, Box 1005, 881 01 SOLLEFTEÅ
Polismyndigheten i Sollefteå Box 262, 881 01 SOLLEFTEÅ
NE 2 ex
PS 4 ex
BN
JL
PE
LE
Bengt Häger

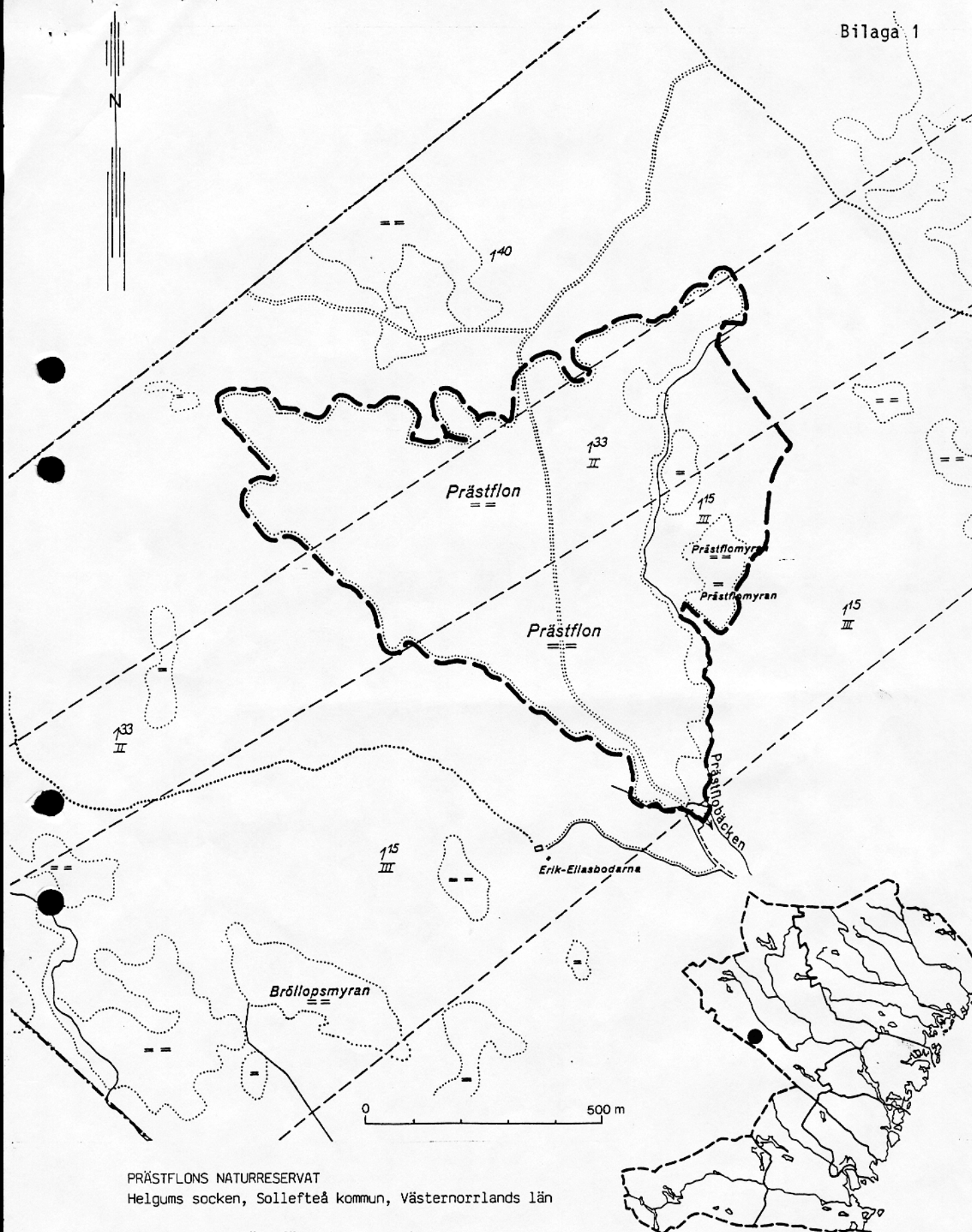
Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas

GB

BESLUTSKARTA

Bilaga 1

PRÄSTFLONS NATURRESERVAT

Helgums socken, Sollefteå kommun, Västernorrlands län

— — — — — Gräns för naturreservat

Reservatsgränsen går 10 meter in på fastmarken utefter gränsen mot norr och sydväst på fastigheten Runeåberg 1:40 och utefter gränsen mot sydväst för fastigheterna Runeåberg 1:33 och 1:15.

Fastighetskartan
Tillhör länsstyrelsens
beslut 11.1211- 565-86

SKÖTSELPLAN FÖR PRÄSTFLONS NATURRESERVAT

Skötselplanen omfattar dels denna textdel, dels bifogade skötselplanekarta. Skötselplanen utgör bilaga till reservatsbeslutet 1986-04.25. Dnr 11.1211-565-86.

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Reservatet utgörs av myren Prästflon och två små myrar öster om denna samt sumpskogen mellan myrarna. Området är detaljinventerat och naturförhållandena, främst de botaniska, finns beskrivna i rapporten Prästflon - en botanisk inventering 1982:6. Delar av denna beskrivning är från inventeringsrapporten.

Geografiskt läge, tillgänglighet

Prästflon är belägen 4 km SO Stensjö by i norra Helgums socken, Sollefteå kommun.

Prästflon kan nås med bil både ifrån norr och söder.

Söderifrån når en skogsbilväg fram till Prästflons södra spets. Denna utgår från vägen på södra sidan Faxälven och passerar i närheten av Runeåbergs by.

Norrifrån går en skogsbilväg fram till Prästflons norra kant utgående från Stensjö by.

Berggrund och jordarter

Berggrunden utgörs av migmatitiserad gråvacka. Detta är en sur bergart med hög halt av kiseltsyra och utan nämnvärt innehåll av kalk.

Torv täcker hela reservatet. Ute på Prästflon finns mäktiga torvlager medan sumpskogen har ett tunnare torvlager.

Troligen underlagras torven av kalkbleke vilket förklarar vattnets höga pH-värde. Kalkbleken torde ha fällts ut under slutet av istiden då stora mängder kalkhaltigt vatten transporterades hit från det jämtländska kambrosilurområdet.

Hydrologi

Prästflon avvattnas av Prästflobäcken vilken har sin upprinnelse vid myrens nordöstra delar. Då Prästflon sluttar mot öster och söder erhåller bäcken vatten från myren praktiskt taget uteslutande från hela myrens östsida.

Prästflon är helt opåverkad av dikesverksamhet sånär som på ett mycket kort och grunt dike, ca 0,5 m djupt och 10 m långt i myrens södra ända.

På myren förekommer ett flertal kalkkällor.

Vattnet på myren har ett mycket högt pH-värde och har uppmätts till 7,2-7,3.

Vegetation

Prästflon består till övervägande del av öppna kärrpartier av intermediär eller rik typ. Dessa utgörs framför allt av fastmattesamhällen men i myrens sydöstra hörn finns även ett parti med mjukmatte- och lösbottenvegetation.

De rikaste partierna finns i myrens östra kant samt på den lilla namnlösa myren öster om Prästflon. Dessa rika kärrtor hyser en mycket artrik flora med bl a stora förekomster av sumpnycklar, tvåblad, gräsull, tagelstarr, trindstarr och myrbräcka samt sparsamt med blodnycklar. Typiska rikkärrsarter i bottenskiktet är piprensarmossa, gyllenmossa och purpurvitmossa.

De intermediära kärrytorna finns på Prästflons västra sida. Karaktärsarter i fältskiktet här är blåtåtel, trådstarr, taggstarr, ullsäv, blodrot och dvärglumner.

I myrens norra och östra delar övergår den öppna myren successivt i träd- och buskkärr och sumpskogar innan fastmark tar vid.

På myren finns flera olika kalkkällor och runt dessa förekommer en speciell källvegetation med bl a källdunört och källört.

Öster om Prästflon runt de två små myrarna utbreder sig en gransumpskog av örttyp. Fältskiktet är välutvecklat och högvuxna ormbunkar intar en framträdande plats tillsammans med nordisk stormhatt, torta, kärrfibbla, hässlebrodd, lundarv och stenbär. Här finns flera sällsynta sumpskogsarter som lappranunkel, storgröe, finbräken, späd- och repestarr.

Djurliv

Fågellivet på myren är fattigt och endast de vanliga myrfåglarna som t ex grönben, gulärta och ängsbiplärka häckar. De örtrika myr- och sumpskogspartierna utnyttjas sommartid flitigt av älg som betesmark.

Kulturhistoria

Fram till och med de första decennierna av 1900-talet utgjorde Prästflon en viktig del av försörjningen för de hushåll som hade möjlighet att utnyttja myren. Myren användes för slåtter och som betesmark. Slåtter på Prästflon tog ca 2 veckor och

var i allmänhet avslutad till Sara-dagen (19/7). Under tiden myren slogs var man noga med att hålla undan dvärgbjörk och viden vilka annars skulle försvåra slätterarbetet. Enligt en av markägarna, Gunnar Nordling, var myren "slät som ett salsgolv".

Myrslåttern upphörde på 1930-talet och betesgången minskade succesivt från 1960-talets början och upphörde helt runt 1970. I dag är det endast förfallna starrhässjor som vittnar om forna tiders myrslätter.

Vegetationsutveckling

Sedan myrslåttern och betet upphört har viden, dvärgbjörk och glasbjörk börjat vandra in på de tidigare öppna myrytorna. Detta leder till en ökad beskuggning och andelen skuggtåliga växter ökar. Vidare skärps rotkonkurrensen samt blad- och barrförmågan har en kvävande effekt på bottenskiktet och på lågvuxna arter i fältskiktet. Genom vedväxternas transpiration sjunker grundvattenytan under vegetationsperioden vilket ytterligare gynnar en utveckling i den torra riktningen.

Forskning

På Prästflon bedrivs för närvarande artekologisk forskning om myrbräcken genom Institutionen för skoglig ståndortslära, Sveriges Lantbruksuniversitet.

För forskningsändamål finns därför permanenta provytor, grundvattenbrunnar m m. I sumpskogen öster om myren bedrivs växtsociologisk forskning genom Växtbiologiska institutionen, Uppsala universitet.

Slitagekänslighet

Myren och den örtrika sumpskogen får betraktas som slitagekänslig för större besöksmängder.

Gränszon

Reservatsgränsen mot norr och sydväst går 10 meter in på fastmarken. I denna fastmarksremsa som utgör skyddszon mot myren gäller inte något generellt avverkningsförbud enligt punkt A 6 i reservatsbeslutet. I denna skyddszon skall särskild hänsyn enligt skogsvårdslagens 21 § iakttas i samband med avverkningar i omgivningen. Detta bör innebära att en skogsremsa ner mot myren sparas men att större, icke stormfasta träd får avverkas.

Dikningsföretag utanför reservatsgränsen kan bevakas genom obligatoriskt samråd enligt 20 § naturvårdslagen och 23 § naturvårdsförordningen.

Litteratur

Elveland, J 1975. Rikkärr i Norrland. Naturvårdsproblem och skötsel aspekter. Statens naturvårdsverk PM 619.

Elveland, J 1978. Skötsel av norrländska rikkärr. Statens naturvårdsverk PM 1007.

Ohlson, M 1982. Prästflon - en botanisk inventering. Länsstyrelsen i Västernorrlands län 1982:6.

Plandel

Disposition och skötsel av mark

Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att upprätthålla ändamålet med reservatet d v s att bevara den artrika myr- och sumpskogsvegetationen.

Generella riktlinjer och åtgärder

Skogsmark

Mål: Att kontinuerligt ha en sluten sumpskog där de befintliga sumpskogsarterna kan överleva och att låta skogen utvecklas fritt mot urskog.

För skogsmarken inom fastigheterna Runeåberg 1:33 och 1:15 har intrångsersättning betalats av staten i samband med avtal om reservatet.

Riktlinjer och åtgärder: Skogsmarken skall lämnas helt orörd. Skogsskyddsbestämmelserna enligt 20 § skogsvårdslagen (1979:429) skall ej gälla inom reservatet.

Myrmark

Mål: Att hålla myren fri från invandrande vedväxter som viden, dvärgbjörk, glasbjörk och gran.

Riktlinjer och åtgärder: Myren röjs från invandrande vedväxter. Stamdelar läggs i staplar och körs ut vintertid med skoter eller terrier. Toppar och grenar läggs på på myren i högar och bränns upp. Röjningen bör ske efter lövsprickningen i mitten på juni. Bränningen bör ske på vintern i samband med utförsel av stamdelarna. Aska och kol skall tas bort från eldplatserna.

Omfattningen på röjningsåtgärderna får anpassas till tillgängliga medel. I första hand bör den lilla myren nordost om Prästflomyran röjas samt 2-3 ha av Prästflons östra delar.

Uppföljning av vegetationsutvecklingen

För att följa vegetationsutvecklingen både på röjda och oröjda områden läggs några enkla permanenta provytor ut där utvecklingen av vedväxter årligen registreras. Efter fem år utvärderas de först företagna röjningarna.

Anordningar för friluftsliv

Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara den artrika myr- och sumpskogsvegetationen vilken till stor del är slitagekänslig. Några åtgärder för att underlätta för det rörliga friluftslivet skall därför inte vidtas.

Information, parkeringsplatsen

Informationsskyltar sätts upp i anslutning till parkeringsplatserna vid skogsbilvägarna i norr och söder. Befintliga vändplaner används som parkeringsplatser.

Vägvisning

Skogsbilvägen som går till Prästflon söderifrån är redan skyltad "Prästflon" med små vägvisare. Vid avfarten mot vändplanen (parkeringsplatsen) sätts en mindre vägvisare upp.

Besökare till Prästflon skall hänvisas till den södra vägen. Den norra vägen som går igenom Stensjö by är försedd med vägbom som ibland är låst.

Utmärkning av reservatets gränser

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22), d v s med vitmålade band på gränsträd kompletterat med reservatsymbolen på lämpligt ställe.

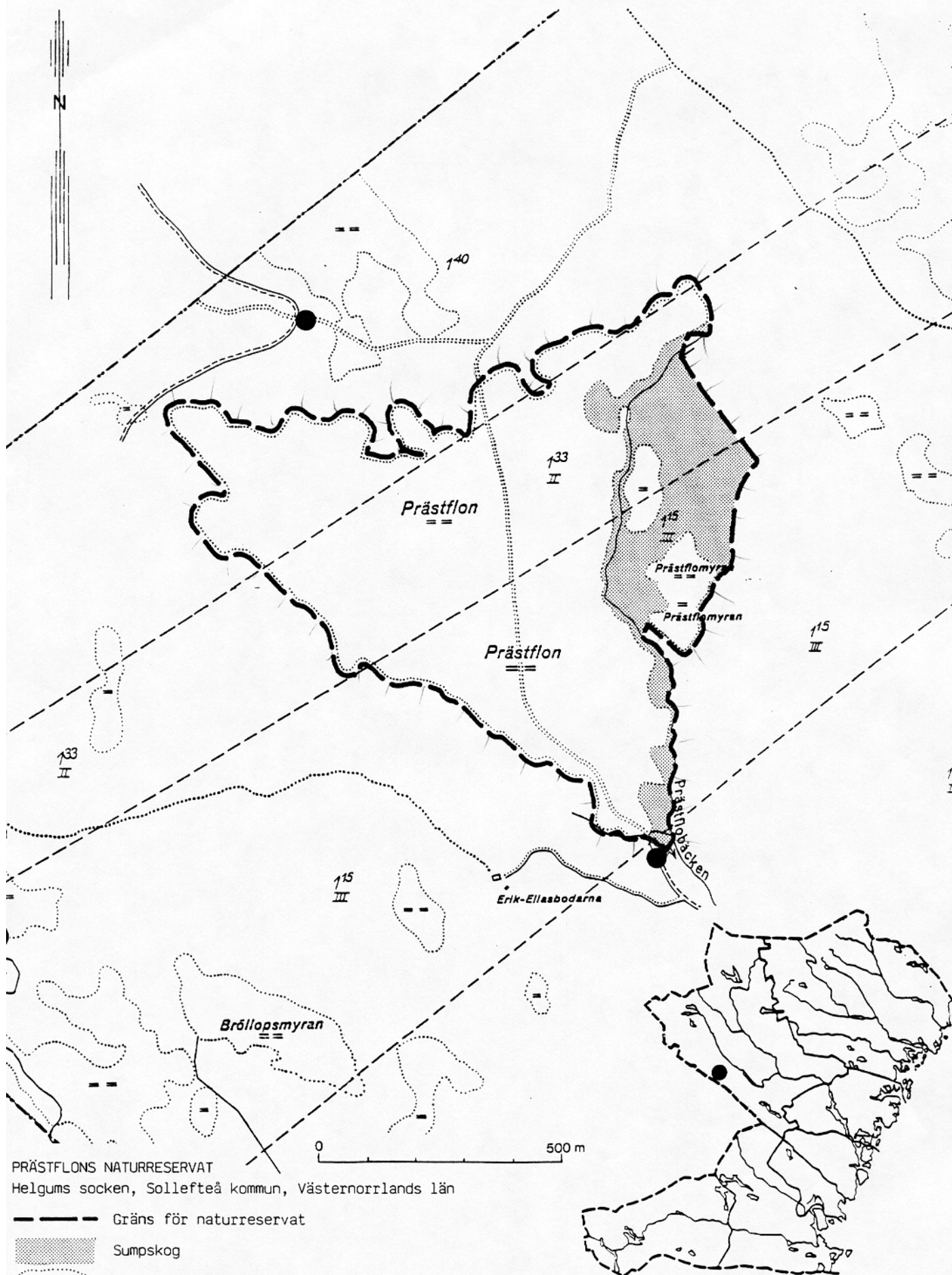
Igångsättningsåtgärder

1. Röjning av den lilla myren NO Prästflomyran samt 2-3 ha av östra delen av Prästflon.
2. Borttransport av stamvirke vintertid samt uppeldning av röjningsrester.
3. Gränsmarkering och uppsättning av informationstavlor och vägvisare.

Finansieringsplan, igångsättningsåtgärder

Röjning, 2 personer, 10 dagar	20 000
Utförsel virke	5 000
Gränsmarkering, skyltar	4 000
	29 000

SKOTSELPLANEKARTA

PRÄSTFLONS NATURRESERVAT

Helgums socken, Sollefteå kommun, Västernorrlands län

--- Gräns för naturreservat

▨ Sumpskog

== Myr

● Informationstavla, parkering

Fastighetskartan

Tillhör länstyrelsens beslut 11.1211-